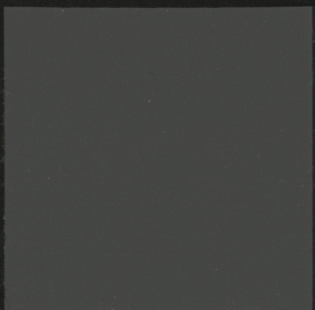
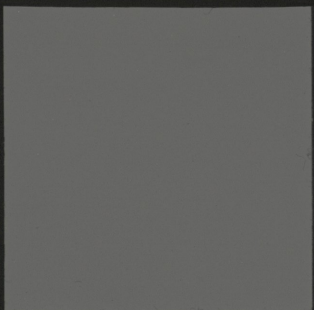
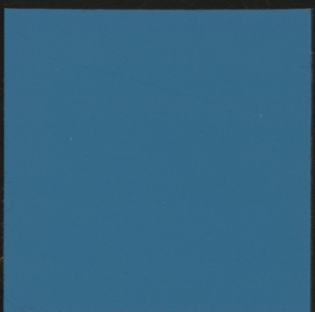
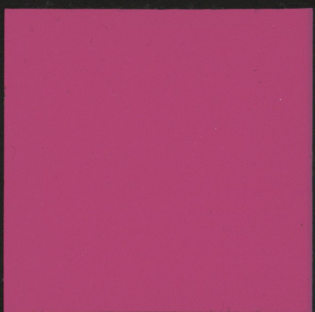
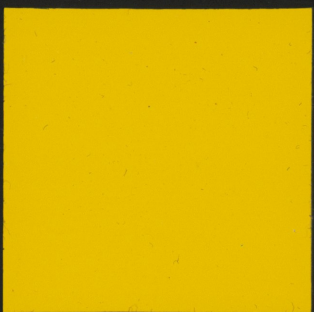
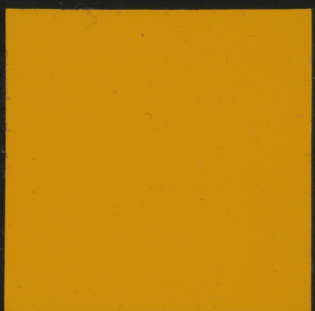
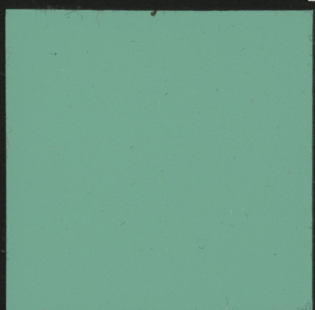

colorchecker CLASSIC

x-rite

mm

0 cm 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

WILSON

BOOKS

100 N. 3rd St.

PHILADELPHIA

PA.

1849

TYRANNY

AND

REBELLION

IN

AMERICA

BY

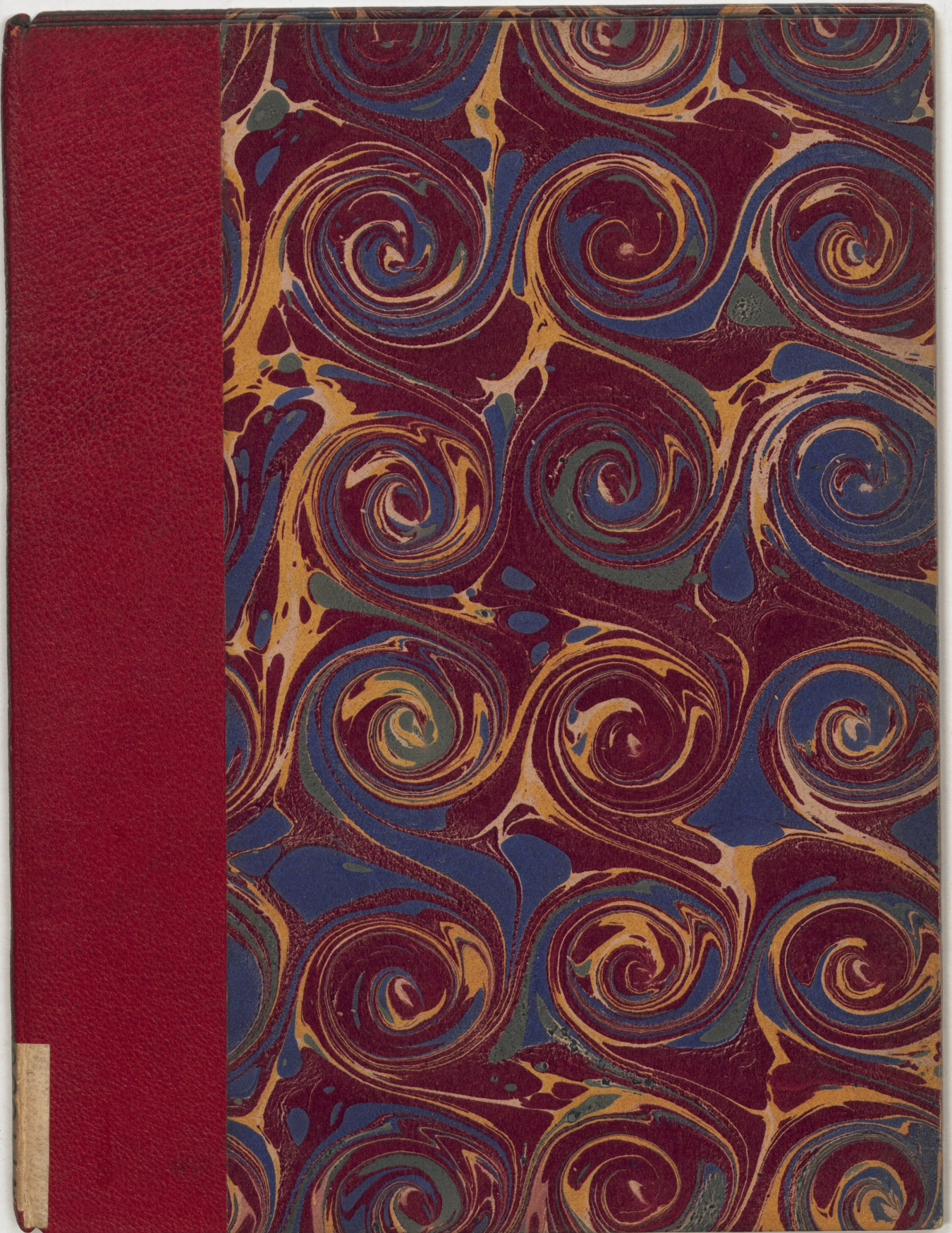
W. L. GAY

NEW YORK

1849

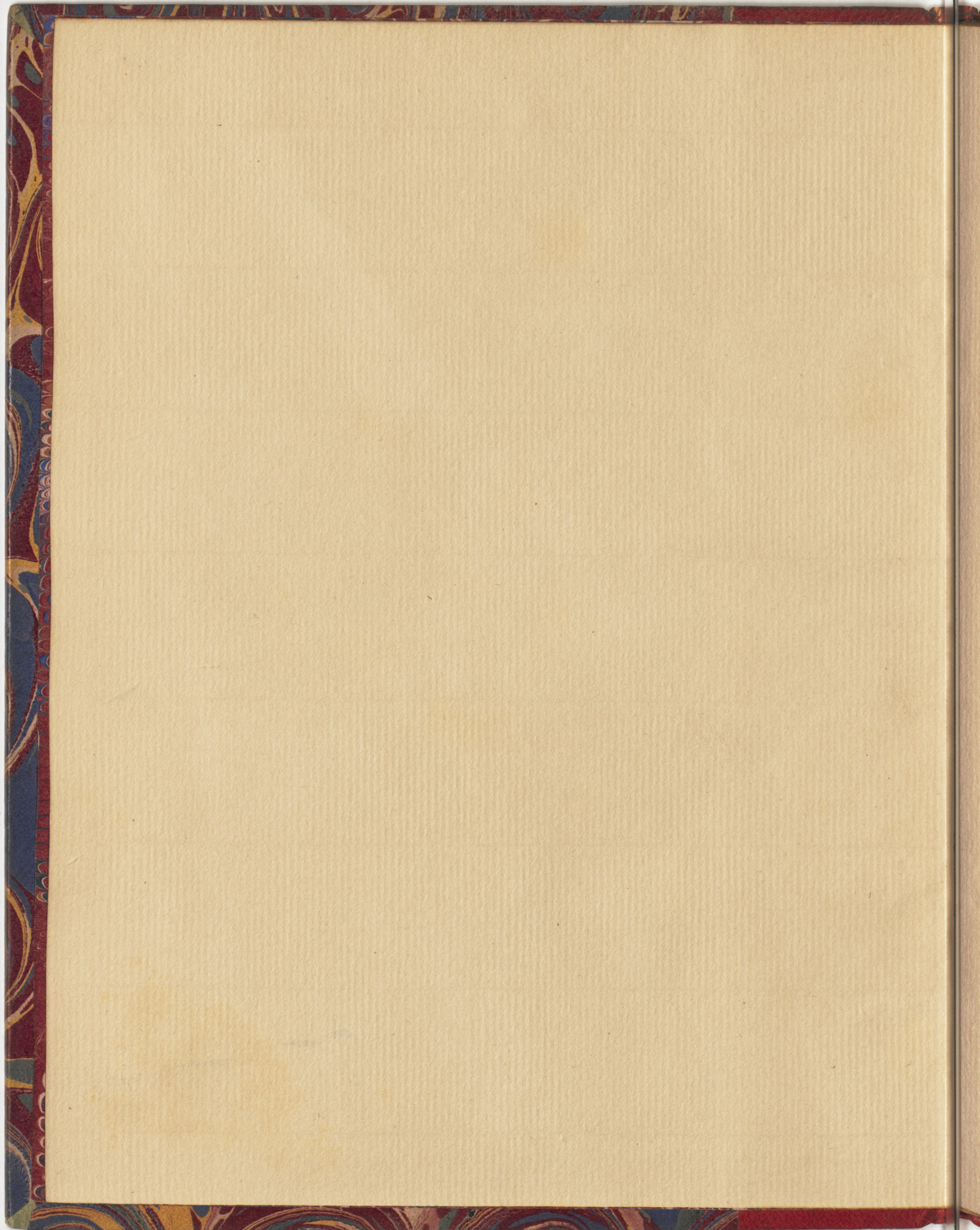
1849

1849

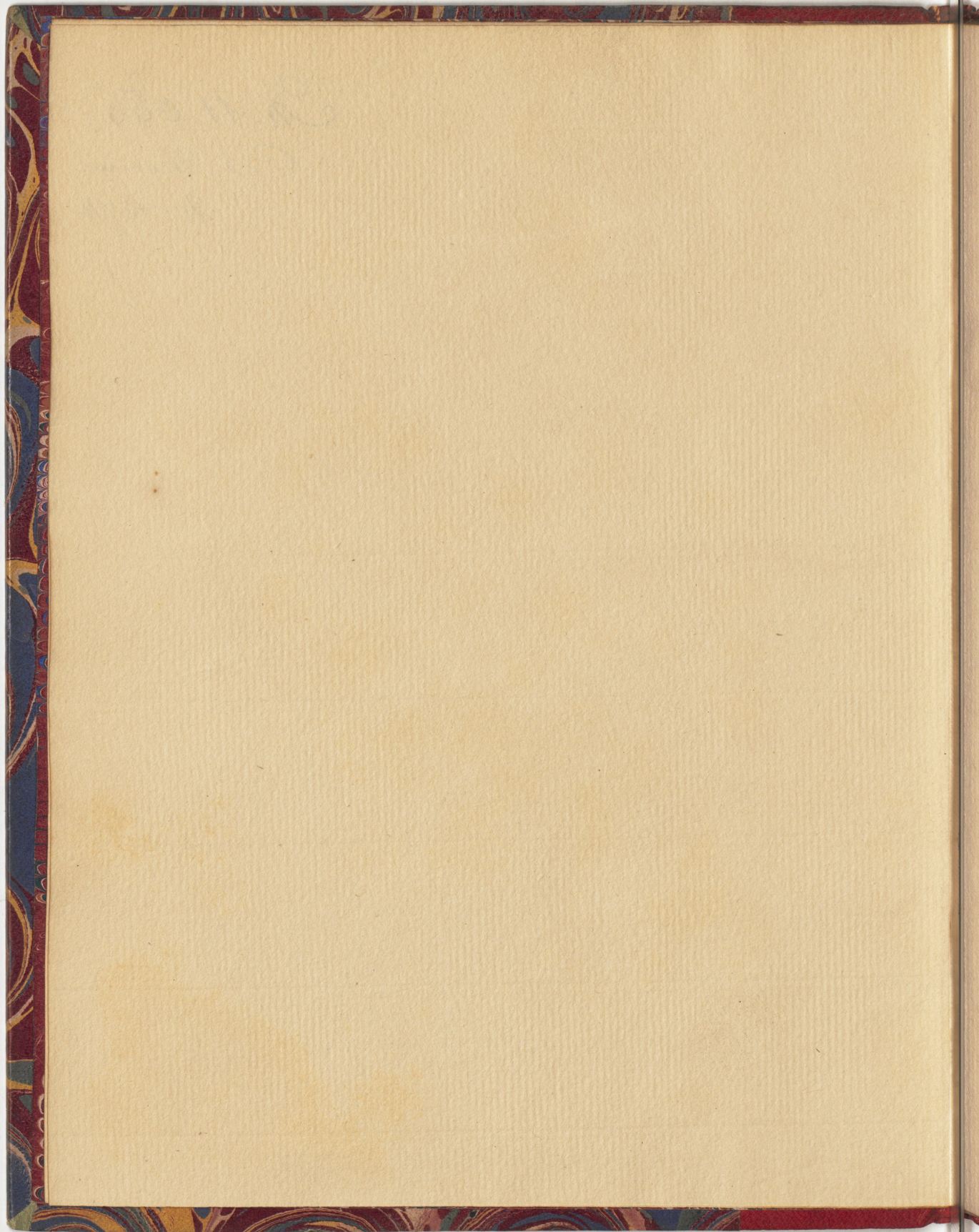

M. 11,056.

Cat. Moreau,

no 1674.

ICON
TYRANNI
IN INVECTIVA
CONTRA
MAZARINVM
EXPRESSA

PARISIIS,

M. DC. XLIX.

218

2

LIBRARIUM
TYRANNI
IN INVECTIVA
CONTIA
MAZARINUM
EX PRESSIS

PARISIIS

M. DC. XLIX

Ad Senatum Parisiensem.

P Ecce si nunquam, Senatus Illustrissime, & quoties in reos tua detonui iustitia, toties à Diuum Consistorio, dicebat excusum fulmen, vel qui te nesciebat fulminasse. Scilicet hoc est fatum tuum, neminem ut ferias, quin gratiam putet, etiam dum te se uerorem experitur; adeo nimirum sustines capitis sententiam, donec vel obnitenti contra toti clementiæ tuæ, præponderet scelerum iniquitas. Sed quamquam hætenus illustrati radijs solaribus æquitatis tuæ, fulmina, Postremum hoc nihilominus, in scelestum Mazarini caput, intortum, toto illustrasti sole, itaque, ut vel ipsis eius secretarijs uideri nihil possit æquius, nisi tamen in tanto tantæ Maiestatis tuæ splendore cacutiunt. Unum enim, gladio Themidis tuæ tum subiecisti Mazarini caput, totam eiusdem Mazarini gladio, substraxisti Galliam, quæ peribat tota, nisi vel unus ille periret. Vide quàm compendiosè feceris multa, qui vel unicum deprimendo, torerexeris hominum millia, & nutantem Rempublicam nostram, vel dum percuteres, confirmaris. Propterea, vindicem te fatetur libertas, parentem populus, restauratorem patria, ipsaque, si possent, uocalia fierent lilia, ut tibi candorem suum, amota turpi, tot uitiorum contagione, deberi faterentur. Desideraret volumen illius sententiæ tuæ paraphrasis, adeo uidelicet, vel in Mazarino sine flammis, Alcide felicior, elisisti Lernaum monstrum, multiplex malum, in tot quotidie feralia capita suppullulans, quot excogitabat commenta, ut si quis superesset in uenis cruor, illum eliceret in exsaturabilis nostri sanguinis hirudo. Sed in hoc tamen te sensimus æquiores, Augustissime Areopage, quod Cæsaris te nostri Vindocinen-

sis, scilicet, Beaufortij & Houdancurij præstiteris ultorem: in illo exulabat amor Henrici Magni, in istis duo terrores bellorum squallebant in situ carcerum, Hercules, opinor videri volebat ille nefarius aduersus hunc Geryonem, qui tantus esse non poterat nisi pro more suo fieret adulter. Quid tamen euicit, Cæsaris hoc exilio non extrinxit illustre nomen; sed gentibus exteris visendum dedit: Beaufortij & Houdancurij non aboleuit memoriam, sed omnibus eorundem fortius iniecit desiderium. Tibi sufficit illustrioris fulmini materiem, dum in tantæ tam inclytæ Triadis vindictam tibi detonandum incumberes. Quid igitur in posterum de te tam fortiiter, in hoc Syllano capite præudenti, non expectabimus. Heroum cœtus Illustrissime, quippe qui post percussum anathemate tuo turbulentum incertoris caput, selegeris tandem ab illustri Lotharingorum familia nostris præficiendum copius Imperatorem generosissimum Ducem d'Elbeuf. Meministi forsitan externæ Tyrannidi fatale nomen, & miratus priuatam tanti Principis ad bellum indolem, censuisti, non posse te felicius detonare in hostes libertatis, quam si tantum, tam nefarijs ipsorum consilijs obicem, obstrueres: Eat profecto faustis aurbus, non sine Diuum mente selectus Heros: vincat tibi, vincat sibi, vincat libertati, vincat patriæ: dum ego interim, ancillanti Themidi tuæ Rhetorica, Iudicum galliæ confessus selectissime, quæ paucis expressit, latius expono. Triduanoque labore, quem in compendium tu, in volumen ego. Mazarinum redactum, oculis subijcio, quamquam Anonymus, tibi tamen si placuerit, agnoscendus, & cum Gallia tota futurus semper.

Adiectissimus, Obsequentissimus,
 & deditissimus seruus
 M. D. B.

5

ICON TYRANNI
IN INVECTIVA
CONTRA MAZARINVM
EXPRESSA.

ORator in te dum inuehor, nec videri possum, nec ambio, Mazarine. Non possum profecto, quia nequeunt amplificari, quæ tu gessisti, & scelerum tuorum atrocitatem compleuisti cumulatius, quam ut ulterius vel ipsa possit hyperbole prouehi: non ambio, ne sordescere videatur oratoria maiestas in tam humili materie, & te, quem ab ergastulis Siciliae liquet enatum, dum sibi subiicit in materiem, tibi potius faciat nomen, quam detrahat, dum etiam inuehitur.

Quod enim est tibi nomen aliud, quam quod habes ab errore Gallorum, qui te suo dum præfici passi sunt regimini, non agnouerunt fraude tutum Italia, vel certè non excusserunt prius è clauo, certi periclitari non posse nauim Gallicam, vel dum à minimo mortalium regeretur, nec infici posse candorem insitum Gallis, vel in ipsa etiam contagione vitiorum, quæ nisi vidissemus in te, in hominem cadere nunquam posse credidissemus.

Fecisti profecto fidem historiis Caligularum, & Neronum, ex quorum gente nobis transmissus es, & in te totam speculari posset tyrannorum aetatem, quisquis longa perosus euoluere, rerum gestarum volumina, curiosos oculos defigere vellet in compendio, & in vno capite, per omnia retro secula, sparsam indolem obtueri.

Assyriis ingenuit natura ferociam, Medis perfidiam, mol-
litiem Persis, superbiam Macedonibus, perfidiam Græcis,
Carthaginensibus crudelitatem, tibi omnia: quæque sparsit
in alios, in te collegit, abortiuo dixerint alij fufum te ab vte-
ro partu, crediderim ergo foetum te prudentis esse naturæ,
quæ te suscipi voluit in lucem his fœdum dotibus, ne dero-
garet fidem monstris antiquitatis, quisquis te instar omnium
aduerneret.

Ne vero tibi credas affingi (si tamen adhuc potes in hoc
omnium odio tibi sapere) totum te pererrata, vel pererrari pa-
tere, vt à calcaneo ad verticem, in te videas inesse nihil, vn-
de tibi non constari possit inuidia maior, quam quæ sustulit
illos olim tuæ gentis tyrannos, in quos quamquam liqueat,
mentiri te impudenter, cum refers originem, videris tamen
conuicisse, quod te ab illorum moribus degenerem non
præstiteris.

Quid enim amasti literas? an bellum? sagum? an togam?
vtrius promouisti dignitatem, dum in te procumberet moles
regni, & tutelæ muliebris administrator torqueres Sceptrum
infantile, quod tibi, non prudentia nostrorum, sed fortunæ
cæca temeritas addixit: literas, certè non amabas, quas nes-
ciebas, & digniorem scimus extitisse neminem, qui tuos ad
amores obreperet, quam qui nihil sciret, vt ignarus saltem
apud ignaros præfideres, & minus cæcutiens, cæcos omnino
pro libidine præcederes. Vtinam saltem tu tantus literarum
osor, grandior denique fias litera, & facere cogaris mortuus
quæ viuus odisti, vt doceas vel vno tuo caractere destina-
tum te iam vsque à cunabulis ad literas; quippe qui literam
vel moriendo etiam feceris.

Bellumne vel amaris, vel amari passus sis, dubium est. Hoc
certè liquet voluisse te, vt fieret remissius, nimirum qui ner-
uos ei præcideris: ferro Hispanos Galli enecabant, tu Gal-
los fame; Rapinarum tuarum maior est clades quam hostici
ferri, & incertum est vter plures fuderit Gallos, tu, an hostis;
nequetamen intra castra continuit se furor ille tuus, toto

peruagatus regno defecit etiam in carceres, quæ fuitque
extra lucem in ergastulorum tenebris ubi videretur crudeli-
tas, quamquam & molliorem te decebat esse cum ergastulis,
in quibus te peperit Sicilia, ut omnino saltem non esses
Nero, si te natalium tuorum reuerentia quæpiam afficeret.

Quid ergo placuit nec literariæ, nec bellicæ menti? quam
sustinuisti in hoc theatro Gallico, Personam, Mazarine? Pu-
blicam? an Priuatam? utrâque profecto: Publicam sustinui-
sti dum publicè raperes, dum publicè sæuires, dum publicè
mentireris, dum publicè iurares: priuatam sustinuisti, dum
furtiuis veneribus Purpuram inquinares, & Ecclesiæ Princi-
pis dignitatem deprimeres inter Vpupas & Catamitos, re-
uocatus ad iuuenilem disciplinam qua lenonem diceris egis-
se, postquam ex infami mancipiorum fæce quasi subirato
partu Natura te excressasset.

Inuexisti, flagitiose, personam illam in hocce Gallici pu-
doris theatrum, ad quod ante te nullus adreperat sic turpis
actor, & exclusisti pietatem à regia nostra, dum aulicorum
Pharus sceleribus dumtaxat & flagitijs prælucebas: quis
enim ea non credidisset impune vestigia teri posse, quæ præ-
signaret Ecclesiasticus murex, & quis erraturum se tandem
arbitraretur, si se ad amussim tuam, tanquam ad propositum
virtutis exemplar exigeret: sed non advertebamus maligno
tibi fulgore ignoscere purpuram, & ardere sceleratis flam-
mis criminum quibus modestum illius pudorem succendisti.

An tamen fuisti satis impius, ut in eam tibi mente tutela
regalis administrationem seponeres, quo facilius in hac
molli Regis infantis indole tuam imprimeres; lentosque
REGVLI non communia fata, vel in aditu vitæ prælagien-
tis affectus ad tuos adtemperares. Ausus est hoc profecto
consilium, te spectante Gallia, & passa es Scitoni committi
tuum Achillem instruendum ad rapinas, dum & Polybios
Æmiliano, & Firmianos Crispo, & Agrippas Augusto, &
Arsenius multos Arcadio tuo præficiendos haberes.

Proh Deum immortalem! quæ tuos hoc fascino potue-

tunt oculos obnubere tanta carmina, vt non aduerteris fecerum esse, & insolens hactenus, Sceptra à pedo, folium ab aratro, Regiam à mapalibus, ab humili denique mancipio Regem informari. Sed ita te crediderim non sine diuina mente hallucinatam, vt intelligant exteri, quàm regale sortitus sit noster LVDOVICVS ingenium, qui videlicet ab hac tanta vitiorum contagione illibatam indolem seruaerit, vixeritque puer sub obsceno castus, sub bilingui sincerus, sub auaro liberalis, sub crudeli mansuetus, sub impio denique regimine pius, neque fingi se passus sit vnquam ad amissim ad quam dirigebatur.

Non igitur insolescendum tibi, Mazarine, neque propterea sumendi maiores spiritus, quòd assederis clauo Gallico: eadem enim fortuna quæ Nerones Romanis, Cambyses Persis, Pisistratos Athenis, Dionysios denique, & Agathocles Gentilibus tuis Syracusis, eadem te nobis impoluit; & quamquam ibi sedisti, vbi sederunt Cardinales, Ambrosiani, Petrocorenses, & Richelæi, virtutis tamen præmium non fuit hoc culmen, sed cæcæ temeritatis, quæ felicibus Gallorum armis obstruere nullos cum eualuisset obices, te censuit opponendū, vt, te non impediante quidem, sed non promouente, ita denique cursum felicitatis nostræ remoraretur.

Sic eadem quondam fortuna, Sardanapalum Assyrio clauo præfecit, vt quotidianis virtutis Assyriorum incrementis sub impotenti libidinum suarum Principe modum statueret. Sic Balbo Michaëli subiecit Aquilas, vt sub inscientissimo mortalium capite, firmam licet, sed omni destitutam regimine molem imperij succurreret. Sic Pisoni fasces consulares commisit, vt eorum saltem fulgorem sub annuo ridendi Consulis Imperio suffuscaret. Sic te denique nobis imposuit, vt sub deside, sub ignaro, sub crudeli, sub impio, sub obsceno, sub aleatore denique ministro, quem armis non poterat hosticis, vitis saltem tuis Liliorum fulgorem offuscaret, vt quod imperu non poterat Hispano, tua felicius mollitie rebur eneruaret.

Neque

Neque tamen euitit quod expetebat, te quidem in hoc Gallorum Theatro visendum omnibus non tam propinquit indigenis quàm exteris, & iniecit spem Leonibus & Aquilis, si conioratis armis in nos iruerent, ita fore tandem, vt promotos sub Richelæo limites imperij, sub Mazarino, sectatore alearum, deliciarum omnium mancipio transgredere-
 tur; sed non emollescere potuimus etiam te præside, quòque molliorem aduertebamus ministrum, eò magis obdure-
 bat nostra virtus, vt assueti triumphis & victoriis, etiam sub deside militem non dedisceremus.

Quot enim non corruere propugnacula, quot nostris tor-
 mentis discussæ radicitus arces non cecidere, quot victri-
 bus armis non decursæ sunt nationes, quæ littora, quæ plagæ
 non eo sudarunt sanguine quem effudimus, quo ies profecti,
 regressi sumus sine palmis, quo ies aggressi non triumphauimus,
 imò, quod superat fidem, vicimus sapius quàm pugnaui-
 mus, & ita visa est ancillari nostris Imperatoribus for-
 tuna, vt interdum videretur ipsa sibi tardior nisi prius ad-
 fet multoties, quàm expeteretur.

Quid tu interim? an non efferaberis fortunæ manci-
 pium, cum aduerteres fortunam, quæ te nostris armis ob-
 moliebatur obicem, eorum nequaquam posse sistere trium-
 phalem cursum: itane desidebas, vt gratiam relaturus for-
 tunæ, quæ te tantum è tantulo fecerat, nihil, vel cum crimi-
 ne, criminum omnium labe contaminatissimus auderes: Au-
 sus es profecto, & vbique in aliis deses, exiisti generosus
 ad crimina, & cum esses ipse fortunæ crimen & opprobrium,
 credidisti melius non posse rependi gratiam quam si crimen
 crimine compensares, nec famulari te posse fidelius scele-
 stissimæ dominæ, quam si qualem te fecerat talem exhiberes.

Proh Deum immortalem quantus sese mihi modo cam-
 pus aperirer, si tua singularim exequuturus crimina, hætere
 vellem in obuiis: sed te hic daturus in compendium, alio-
 rum relinquo voluminibus, & satis erit dixisse modo, quod

fatis erat fecisse, vt millies in crucem subigereris, nisi te quemadmodum erexerat iniustitia, ita conseruasset.

Agendum in quo hærebimus Mazarine, an in veneribus, & deliciis, in quibus vel ipsa iterum atque iterum erubuit purpura, quæ seruales tuos humeros honestabat? profecto non est operæ pretium in his immorari, in quibus deposuisti tyrocinium impietatis, ne videamur sectari libidinem, cuius vel adolescens rudis non eras. An perscrutabimur verisipilem iam, & insidiatricem animam, quæ tuis omnibus sceleribus famulata, ne cum atrocitate sua, quanta erat, viderentur, Laruam obducebat? imputare posses hoc vitium gentilibus cunis, neque tuum arbitramur esse, quod natura tibi commune cum aliis ingenuit. An hærebimus in vindicta, quæ te tenacissimum iniuriarum ita vocauit in omnium inuidiam, vt ne vel ipsis quidem posses sapere, qui te tamen æmulabantur. Et hoc patiter crimen cum Libanio vocares splendidum furorem, qui cum nobiles omnes, vt impiè mentitur mundus, habeat affectas, te vel primipilum habere debuit, vel pharum, vt cum authoritate fieret. An attingam homicidia tua? quotidiana sunt, & plebeij furoris est in vulgati sanguine vilescere, dum nequit in ipsis procerum iugulis exsatiari? Venus, proditio, vindicta, homicidium, priuata sunt crimina, dixerim priuatum impietatis tuæ satellitium, ac quasi prætorianos improbitatis domesticæ laterones, quibus priuatus indolgebas, ne, si publicè fierent, segnior videreris ad crimina, qui te ambires audaciorem haberi.

Prodeat itaque furor ille tuus è domesticis parietibus, & cum splendorem affectet vel in sceleribus apticetur illerandem ad lucem publicam, vt quæ tuis sapuit, omnium inhorrescat. Prodiuit profecto sed cum apparatu, & in publica tua rabie visus est renasci vetus ille Caligulæ furor, qui Romanis olim omnibus vnum caput expetebat, vt in vno posset iugulo simul omnium sanguinem ebibere. Innocentes suffixi patibulo: publicum fuit scelus, sed quia fiebat in priuatis capitibus, ideo trium pudet nuncupare, quod non ediderit

internecionem. Virgineum florem multoties sacrilego concubitu decerpisti, sed appetentem publicæ castitatis libidinem non exsatiabas dum te scortis & meretricibus priuatim immisceres. Multos eueristi fortunis, sed dum in publicam perniciem, sacra immineret auaritas, ponebat in priuatis capitibus furor tyrocinium, vt publicis dirptionibus præluderet.

Nihil amplifico Mazatine, Vix enim cogitando, nedum scribendo possum assequi, quæ tu exequendo perregisti: quidquid dixi, tuum est, imo tuum forte non est, quia minus est, quam quod egisti. Quid ergo tantum illud est; audiant & oderint Galli, Hispani, Germani: Ecclesia, totus orbis. Paciam prope faciendæ Leones inter, aquilas & lilia solus obstitisti, vt saltem Neronis ad instar, cum solus non competeres ad crimina, quæ auebas; communi totius Europæ prope modum incendio mentem exsaturares; Non satis fuit crudelitati tuæ, Gallorum effundere sanguinem iniquo multoties carnificum gladio, nisi vel ipsis etiam cruentis omnium gentium torrentibus innatares, priuatas quoque perosus cades publicè fieres homicida. Non fecissent satis venientia constuprata passim in vrbibus selectæ virgines, nisi & sacrilegus, & adulter, & incestus, & ereptor cum effreni milicùm licentia, subisses in omnes gentes admissarius, se ceterorùmque pudorem, ad ipsa penetralia præluce pœnibus tibi flammis impudicis compressisses: sterilis tibi vtilis fuisses ad supplicia, & pœnas, si mortem miseris doloꝝ terminum intulisses, propterea gladio bellico depopulatus Prouincias, & intra regnum & extra, vastitatem intulisti, vt quam inuidebas miseris mortem, vitalem faceres: non hoc Nero, non hoc Proculus, non hoc fecisset tuus Dionysius, sed tu crudelior commentus es quomodo etiam ante mortem enecares.

Proh nimiam Gallorum cæcitatem! homicidas priuatos quotidie subigebamus in crucem, & te publicum patiebamur: dationes & sicarios imponebamus in equuleum, &

tibi publico Provinciarum prædoni parcebamus. Sacrilegos & incestos subiiciebamus flammis, & te veneris ignibus propalam exardescentem, viuum etiam non decoquebamus. Trucidabamus in-centores privatarum seditionum, teque Europæ seditionis & fomitem, & fautorem inultum esse sinebamus. In te, in te sæuiendum fuit, dum tu in omnes desæuires, tibi vni non parcendum erat, dum tu nemini parceres; tuum vnus licet purpuratum caput violandum erat, cum tu nihil, sacrum quamuis illud & venerabile illibatum esse patereris, sed quamuis furori nostro debebaris iam pridem victima; tuo tamen ideo parcebamus capiti, vt publicum Gallicæ gentis anathema, publica etiam Themidis iustitia, vel demeteret ferro publico, vel proscriberet.

Pœnitet me prope calamum meum tanto scelerum Oceano commississe, vnde nunquam emerfurus videar, si vel intactâ criminum tuorum plebeculâ, velim grandiora duntaxat insectari; non tamen gradiar retro, quamuis animo nunc meo cum horrore progrediatur obuiam, ad cuius obtutum conpuerent vel atrociores oculi, confictos haud temerarius arbitrarer.

Quid illud est quod grande dicturus videor & insolens Mazarine, diuina tu ipse: si tamen in horrenda criminum serie, fecerneret tu potes ipse quod sit maximum, qui maximum nullum arbitraris, si maius possit aliquod excogitari. Nosti **CONDÆVM**, nosti fulgorem Gallici nominis & Solis iridem Ludouicæi, nosti Rochroënses, nosti Norlinghensem, Friburgensem, Lansiensis, nosti meliori iure dicendum quam **DARIUM**. Nosti **HARCVRIVM**, fulmen illud bellorum Parthenopæis stragibus insigne, nosti terrorem Hispani, amorem Galli; nosti Triumphatorem æquiorratione quam Pyrrhum dicendum Aquilam. Nosti **CÆSAREM** Vindocinensem, nosti virum re quam nomine maiorem, nosti Suroulum magno non tam ingenij Patri, quam magnanimitatis hæredem, nosti denique Principem vocandum æquiori merito, quam Fabium, clypeum libertatis.

Nosti

Nosti BEAVFORTIVM tantæ illum expectationis. Principem nosti, Heroa, vel ipsa se frontis maiestate commendantem, nosti obicem furorum tuorum, nosti Scipionem Gracche, Tullium Catilina. Nosti HOVDANCYRIVM Magistrum equitum, expugnatorem Ilerdæ, Catalaunicis triumphis illustrem, nosti Ducem nullis non bellis præficiendum, nosti Imperatorem non prudentia consilij quàm celeritate Cæsarea commendatiorem, dicendum potiori merito quàm Marcellum, Patriæ gladium? Quare trepidas, quis te scelerum Alastor tam subito pallore mutavit? Erubescere potius, si tibi post scelera tua pudoris vel tantillum superest, & fatere te saltem hîc reum; quandoquidem minora sunt cætera, quàm ut tibi atrociora meditantis censenda inter crimina videantur.

Indulseris enim profectò cupiditatibus obscænis; & depopulatus sis sacra, & profana diripueris; sanguinem sparseris & priuatum & publicum; fidei Sacramento tete multoties absolueris: quamquam atrox, nondum tamen insolens est impietas, quam tu nactus es ambitiosiore, quàm ut præceptis non dedignetur alienis insistere. Puderet te laudum quas tibi mereretur imitatio, & haberi pigeret improbum, nisi te non tam atrocitas supplicij quam nouitas commendaret, & inuenisse te crederent alij crudelitatis modum quem infligeres.

Eapropter irritabant te non satiabant cædes publicæ, incendebant non extinguiebant venereos ignes priuatiæ libidines, obdurefcebas non emollescebas ad publicas calamitates, quia nihil dum feceras sine exemplo, & transmitti volebas apud posteros ut exemplum, ad cuius sese fingeret amulsum, qui vel ipsorum vellet Neronum crudelitatem supergredi.

Attende dum euoluam quæ tu agglomerasti crimina, in Condæo & Harcurio inclinatas sciebas recumbere spes omnes imperij, Galliæque totius in duobus meditati perniciem, dum in Catalauniam proficiscuntur, præcidisti neruos

bellorum & substraxisti copias auxiliares, ratus emerfuros nunquam è periculis hosticis, quos in illa sine viribus immergebas? quid autem illud erat consilij, an nos fore putabas ita nescios tuæ mentis interpretēs vt non digno sceremus in duplici te Condai & Harcurij capite meditari vindictam Belgarum & Hispanorum, cum quibus occulto federe cohærebas? an credebas illud nobis non subolescere consilium, quo in duobus sperabas te succussurum incumbentem ipsis Gallicæ fœlicitatis machinam; vt in duobus plures cæderes? Vel vt in duobus potius insueta crudelitate faceres internitionem, Gallosque subtractis duobus fortissimis clipeis improtestos hosticæ relinqueres libidini, cui fidem nobis sacramento adstrictam vendideras.

Quid si cessisset tibi consilium ex animi sententia, scelerate si Fabium & Scipionem demessisset Mars Catalaunicus, Hispano debebamus Hannibali; si Torquatus periisset, & Camillus, Germano tradebatur Brenno: si Clypeum amissemus & Ensem, inermes hostico furori permittebamur & forte nisi precauissent superi, te vno actore, quod expeuebas, facta esset Gallicæ totius funesta catastrophe; tantumne, sceleste, licuit tibi in hæc tanta capita, quorum honoraria multæ ne vel tu satis es, etiam si tibi vita post mortem millies iterum atque iterum oppetendam restitueretur.

Sed quid in VINDOCINENSIS parabas, inuidebas dubio procul esse Cæsarem nobis maiorem gentili tuo, sed errasti profecto cum facessere iussisti procul à Gallia: notam enim iam abundè nobis virtutem dedisti suspiciendam exteris, & fecisti vt crederent turbulentiorē esse te, vel nequiorē quam PETILIVM, qui maiorem AFRICANO virum ablegares, & ipsum etiam exilium tanti Herois commendatione illustrares.

Speciosa tamen fuit illa crudelitas, qua, tres sublaturus triumphatores, in bello saltem tortorem quæsiuisti, vel in exilio pœnam, conspicatus rationem, qua vel re authore, gloriosè tamen, vel emorerentur, vel aliò facerent. Sed

egisti crudelius cum B'EAUFORTIO & HOVDANCVRIO, quorum primum in spem imperij crescere, creuisse alterum videbas, & vtrumque quod inclytus esset, carceribus inclusum delitescere voluisti, ne cæcutiret tibi debilis acies in obtutu splendoris, qui multus ex vtriusque, vel virtute vel natalibus emicans, scelestæ tibi vitæ tuæ sordes & sordidam cunarum tuarum humilitatem exprobabat.

Vah flagitiosum caput; itane tibi mentis aciem perstrinxit honoris ille non meritis apex, vt in Principis & Magistri equitum ardua capita luserit audacior manus, itane te deiecit è sana mente, vt speraris impune futurum hoc facinus Gallis, quod ne vix fortunæ quidem ignosceremus.

Fuit ille tamen tuus imprudens furor, abstulisti enim ignominiam carceribus satellitij tui Basilicis, ex quo fueri placuit, eodem tante dignitatis domicilium, illustrasti ergastulorum tenebras, ex quo tempore tantum tibi fulgorem illustrecere voluisti, irritasti ambitionem criminum, neminemque fore deinceps arbitror, qui tibi non malit videri reus quàm innocens, si tamen in se sperauerit, quemadmodum & in illos animaduersurum.

Sed vnico carcere non desiniebas tui consilij modum; carcer enim crimen erat & scelus nondum impotentis animi, & quandiu non irascereris, tandiu volebas illustrissimos Heroas in squalore carcerum, & quisquiliis sordescere, donec erumpente tandem in irascundiam furore, vel vtriusque caput proscriberes, vel corrupta ad hoc iudicium Themide, publice cæderes.

Eminuisti cum antea semper, tum in hac occasione potissimum Themis Gallica, neque enim pretio potuit corrumpere tuam integritatem iste nefarius, neque minis expugnare, neque illecebris emollire; aurum obtulit, sed aureæ tibi lances, noui fulgoris incremento, virorum eo fortius expendebant innocentiam, quò splendidior ostendebatur; intentauit minas, sed quo immincebat ille ponderosior, eò fortior contra palmaris semper æquitas obnitebatur. Il-

lecebris laceſſebat, ſed in hoc puerili certamine turpe duxiſſet occumbere iuſtitia, quæ minas incrudeli, aureas in flagitioſo vires deſpexiſſet.

Debes hanc imperterritæ iudicium noſtrorum integritati gratiam, Mazarine, quod ille videlicet tantorum Heroum ſanguis, reliquis crudelitatis tuæ titulis non acceſſerit, & victoriæ tibi debet inſtar eſſe, ſi tamen non omnino cæcutis, quod non ceſſerint, at tuam potius improbitatem, integritate ſua ſuperauerint. Quid enim admiferant quam obrem tollerentur, blaſphemo, quid peccarant, quam obrem incarcerarentur; aberro, quid inquam non perpetauerant, quam obrem non omnino dignus morte crederetur, quiſquis in illos vel ſolam criminis ſuſpicionem admitteret; ſed ſatis erat futuri tuo ſi quis poſſet mori, & nocentior haberi nemo poterat, quam qui tibi non ſaperet, vel amore, vel odio tuo definiabas crimina, & vt fulmen crudelitatis tuæ deuibrare: non quærebas quis peccaſſet, ſed quis ſubeſſet, imo quis extaret ſuprà te, qui videlicet in Condao Borboniam domum, in Harcurio Lotharingam, in Beaufortio Vindocinensem, in Houdancurio Mareſchallatum laceſſueris. Ab blandiantur aulici tui tibi canes vt voluerint: ego enim cum ſanis omnibus interpretor voluiſſe te extinguere ſplendidiffima illa Gallix lumina, & amouere procul generoſiſſimos illos tui futuri obices, vt per fractis denique validis illis nequitix tuæ repagulis, Sylla Marioque crudelior in omnium fortunas inuolares.

Quo enim horrore criminis potes perterreri, Mazarine, qui pudorem omnem à perfriſta fronte, ex aſſuetudine peccandi proſtigaueris, & proieceris eſſrontem animam ad illa ſine trepidatione perpetranda ſcelera, in quibus vel ipſi erubeſcerent, qui criminibus & flagitiis inſueuerunt: & profecto qui te nouerant mirabantur, qua ratione vel quibus potius præſtigiis irrepiſſes ad hoc Eccleſiæ culmen, ad quod ne vel ipſi viderentur euehendi, in quos cadere poſſet, non criminum, ſed virtutis etiam frigidæ ſola ſuſpicio: Sed hanc
ego

ego purpuram non sine mente diuūm crediderim obtigisse tibi, vt tibi, cui vultum scelestissimo pallore, criminum infererat familiaritas, saltem aliquis subesset pudoris rubor vel in habitu, quo erubesceres semper qui semper peccares, ac proinde nunquam omnino improbus, vel totus ex omni criminum labe compactus videreris, nisi cum habitum, omnimodæ improbitatis obicem exueres.

Mirentur modo alij tuam ad scelera quælibet audaciam, expauescant in sola mentione criminum quibus tu arridebas, horrescant audire, quæ tu dum efficeres, triumphabas; ego sane nec miror, nec horresco, nec expauesco, qui videlicet aduertam ab effroni timeri hoc vnum posse, ne videatur bonus, neque vnquam perfritum caput erubescere, nisi quod erubuerit & puerili pudore pallorem impietatis intima verum indicem incenderit.

Proh Deum immortalem! quam bene nobiscum actum est, quod tuo non tantum acuminis ingenio quam crudelitatis indiderit natura, & quæ te fecerat improbum, hebetem saltem & stupidum reliquerit: excogitasses in aula nostra quæ Bistonius erubisset tyrannus, & Busride peior, Procuste atrocior, etiam in nouitate suppliciorum, cum nostris modestæ nouitatis amantibus, collulisses.

Hæctū, Cardinalis, ausus es, hæc tanta crimina, hanc tantæ vitæ licentiam, has libidines, hæc sacrilegia in oculis Galliæ, in hoc orbis compendio, in hoc Ecclesiæ theatro, obscæne, crudelis, intemperans, proditor, sacrilege, ô pudor Ecclesiæ! ô Galliæ dedecus! ô mundi propudium. Extractum è plebeis cunarum sordibus mancipium eueximus super omnium capita: non ab aratro, inde enim & consules olim prodibant, & dictatores, sed à turpi sordidæ conditionis cæno petitas manus nostro præfecimus temoni, intemperantissimum Cyclopem purpurâ sacrâ vestiuius; quis ad hæc non expauescat?

Sed illa sunt præludia machinantis aliquid deterius, ô Galli: sparsam enim in hæc omnia crimina modò collegit

impietatem, vt toto quasi scelerum impetu, totus & ipse pariter in nos irruat. Non satis est viduasse domos, ciuitates exhaustisse, fana spoliasse, facultates ex optimis beneficijs collectas impendisse in nefarios vsus, infantes multasse, ærarium publicum expilasse, toti Gallia vastitatem intulisse, nisi vobis postquam eripuit fortunam, eripiat & vitam, immerfosque bellorum ciuiliam furoribus, vel ense demetat hostico, vel proprio, vestroque satur & auro & sanguine, saluus ad indigenas suos regrediatur.

An non illud patet etiam cæcipientibus consilium: regem nobis non abstulit modò, sed furatus est, aususque sacrilegas in ipsum iniicere manus, quasi parum esset totam diripiisse Galliam, ipsam etiam maiestatem regiam prædo nocturnus deprædatus est. Ad famem nisi iam omnino compulsit, compulsurus est, eoque rededit, vt ne viuere quidem sub mansuetissimo Rege liceat sine rebellionem, imposuitque, vel vincendi Regis, vel moriendi necessitatem.

Quò spectat hæc rabies, coniectate pueri (neque enim homines desiderat hoc iudicium.) Equidem nisi totus in **LENSIENSIS** clade ita perit Leopoldus, vt sese nondum colligere potuerit ab hoc terrore quem incusserat nuper incumbens ipsi à tergo Condæus, si adhuc è pristino heroe quem ostentabat Thrazonicus ille, superest vel tantum semivit, quid obstat quominus armatus terrorem Martium vsque ad ipsa regni penetralia promoueat? Quis obstruet tepagula progredienti? quis triumphantem inhibebit? ipsa Erynnis publica demerentibus sine obice palmarum segmenta copiis hostilibus ancillabitur, nostris nos armis eius triûphis apprehendibimur, & quisquis ab hoc intestino tumultu cesserit victor, vel Rex, vel ciuis, ille forte iam sui dimidio minor, tibi Leopolde, dabitur ad triumphum.

Abominor hoc præfagium, Superi, & te potiùs, abominande Mazarine, victimam expeto & Cahtarum publicum, qui iam propè, quod habuit Caligula quondam in votis, exequutus es. Quæ te diræ, quæ te Erynnis, quis te furor ita suis

exagitabat stimulus, vt nondum tota satur Gallia, sitires adhuc sanguinem Borbonium, expeteresque litari furori tuo, quis non horreat, vel ipsis etiam Gallorum manibus REGEM, AVRELIANENSEM, CONDÆVM, LONGAVILLAM, HARCVRIVM, dum in varias diuisi factiones, tibi vni vel cum capitis periculo congrederentur.

Sic sic, improbe, tua debuit crudelitas assurgere, quò te celsiorem nostræ Themidis percuteret gladius: in hoc sedendum fuit improbitatis editissimo culmine, vt ponderosius rueres. Hæc tuæ debuit esse moles magnitudinis, quæ tot capere posset fulmina, quot generosissimos EPHOROS noster habuit Senatus, vt in te detonaret.

Sperabas, impie, vt qui iam inulta pristina tua scelera passus erat augustissimus Arcopagus, idem hoc extremum impune labi pateretur, vel forte dum lenta procederet ipsius æquitas, futurum arbitraberis, vt nunquam te assequeretur, qui præcipiti gressu videlicet in improbitatis stadio decurreres; sed, qui lentos sciebas, grandiores scire debuisti gradus æquitatis, & quanquam serò molerent deorum molæ, bene tamen comminuere consulto trahebatur indicendum tibi, in hoc diuûm consistorio, supplicium, sed non adducebatur brachium, nisi vt firmior in verticem tuum libraretur bipennis, & grauitate denique supplicij tarditatem suam illustrissimus ille cœtus compensaret.

Miramur tamen, SENATVS AVGVSTISSIME, quod comperto læsæ maiestatis capiti, perturbatori, incentori, & prædoni publico, solam in omne supplicium fugam inflixeris, qui damnatus ad triremes, ad cruces, ad equuleos, ad patibula, te molliorem adhuc experiebatur; sed vel in hoc mysticus es & diuinus, Mazarinum enim non poteras tollere sine gratia; & quantumuis seuerus in ipsum detonuisses, mitius tamen sæuebas quàm cum ipsum stimulus conscientie tortoribus intestinis discrucandum reliquisti. Natus enim carnificem se ipso semper humaniorem, suo debuit furori permitti, vt qui iam omnem & æquitatem & hominem

exuerat, dum in nos, dum in se desuere, & hominem &
æquitatem resumeret. Exeat itaque iam infamis, iam censo-
ria vestræ Themidis virga notatus, & qui, quod insolens pro-
pter crimina sua meruisse non potuit vt occideretur, ille tan-
dem in omne supplicium, viuat.

FINIS.

